

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Milady Tomkové a soudců JUDr. Brigity Chrástilové a JUDr. Milady Haplové v právní věci **žalobce: V. F.**, zastoupen JUDr. Ludmilou Krejčí, advokátkou, se sídlem Starobrněnská 13, Brno, proti **žalované: Česká správa sociálního zabezpečení**, se sídlem Křížová 25, Praha 5, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 17. 6. 2004, č. j. 6 Ca 288/2003 – 21,

takto:

- I.** Kasační stížnost **se zamítá.**
- II.** Žalovaná **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

Žalobce napadá kasační stížností shora uvedený rozsudek Městského soudu v Praze (dále jen „městský soud“), kterým byla zamítnuta žaloba proti rozhodnutí žalované ze dne 5. 11. 2003, č. j. X, jímž žalovaná zamítla žádost žalobce o poskytnutí jednorázové peněžní částky podle zákona č. 261/2001 Sb., o poskytnutí jednorázové peněžní částky účastníkům národního boje za osvobození, politickým vězňům a osobám z rasových nebo náboženských důvodů, soustředěných do vojenských pracovních táborů a o změně zákona č. 39/2000 Sb., o poskytnutí jednorázové peněžní částky příslušníkům československých zahraničních armád a spojeneckých armád v letech 1939 až 1945 (dále jen „zákon“), z důvodu, že žalobce (dále jen „stěžovatel“) nesplnil podmínky stanovené zákonem v ust. § 2 odst. 1 ve spojení s ust. § 4 odst. 4 zákona.

V kasační stížnosti stěžovatel napadá rozsudek městského soudu pro nesprávné právní posouzení věci; domnívá se, že rozhodl-li Městský prokurátor v Brně dne 3. 2. 1992

podle ust. § 174 odst. 2 písm. c) tr. řádu ve vztahu k ust. § 33 odst. 1 zákona č. 119/1990 Sb. tak, že trestní stíhání proti němu zastavil, pak jde o rozhodnutí, které bylo vydáno podle zákona č. 119/1990 Sb. Nebyl sice tehdejší Okresním soudem trestním v Brně z důvodu špatného zdravotního stavu odsouzen, ale byly mu výměrem ze dne 11. 10. 1949 uloženy nucené práce.

Žalovaná se ke kasační stížnosti nevyjádřila.

Pro posouzení uplatněné kasační námitky není třeba z důvodu procesní ekonomie rekapitulovat obsah správního spisu, který žalovaná vede ve věci odškodnění podle zákona, neboť obsah správního spisu je rekapitulován v napadeném rozsudku městského soudu a účastníkům je znám. Pro projednávanou věc, jejíž předmět je dán rozhodnutím žalované a posouzením právní otázky městským soudem, je určující, že Městský prokurátor v Brně usnesením ze dne 10. 2. 1992, č. j. RPV 7/92 rozhodl podle ust. § 174 odst. 2 písm. c) tr. řádu ve vztahu k ust. § 33 odst. 1 zákona č. 119/1990 Sb., o soudní rehabilitaci, o pokračování v trestním stíhání podle ust. § 33 odst. 1 zákona č. 119/1990 Sb. proti obviněnému V. F. pro zločin neoprávněného opuštění republiky podle ust. § 8 a § 40 zákona č. 231/1948 Sb., jehož se měl dopustit tím, že se dne 28. 6. 1949 neúspěšně pokusil o ilegální opuštění republiky, přičemž trestní řízení bylo usnesením Okresního soudu trestního v Brně sp. zn. T IX 781/49 Sb. dne 17. 10. 1949 zastaveno dle § 112 tr. řádu a podle ust. § 172 odst. 1 písm. b) tr. řádu zastavil městský prokurátor trestní stíhání obviněného V. F. pro skutek shora uvedený, neboť tento skutek není trestným činem a není důvod k postoupení věci. Žalovaná při rozhodování o žádosti stěžovatele vycházela totiž z toho, že výkon vazby v jeho případě nelze považovat za věznění vzhledem k tomu, že nebyl odsouzen, a proto nebylo ani možno zrušit rozhodnutí o věznění podle zákona č. 119/1990 Sb. nebo zákona č. 198/1993 Sb., a dovodila, že stěžovatel není oprávněnou osobou podle § 2 odst. 1 zákona.

Ze soudního spisu Městského soudu v Praze sp. zn. 6 Ca 288/2003 plyne, že soud žalobu podanou proti uvedenému rozhodnutí zamítl, neboť právní názor žalované shledal správným. Zdůraznil přitom, že předpokladem vzniku nároku je prokázání skutečnosti, že byl žadatel vězněn mezi 25. únorem 1948 a 1. lednem 1990 a zrušení rozhodnutí o věznění žadatele podle zákona č. 119/1990 Sb. nebo zákona č. 198/1993 Sb.; vzhledem k tomu, že se v případě stěžovatele jednalo o výkon vazby, ale nikdy nebyl odsouzen, proto nemohlo dojít ke zrušení rozhodnutí o věznění podle zákona č. 119/1990 Sb. ani podle zákona č. 198/1993 Sb., které oba tyto zákony předpokládají. Protože předpokladem přiznání jednorázové částky je podle zákona věznění v důsledku odsuzujícího rozhodnutí, výkon vazby bez následného odsuzujícího rozhodnutí nemůže být podle zákona odškodněn. Městský soud neshledal dále důvodnou námitku, že žalovaná neprovedla důkazy podle pokynu Nejvyššího správního soudu v předchozím zrušujícím rozhodnutí, vzhledem k tomu, že žalovaná svůj závěr zdůvodnila nesplněním podmínky zrušení rozhodnutí o věznění, nikoliv nesplněním podmínky délky věznění. Tato skutečnost neměla vliv na správnost napadeného rozhodnutí i proto, že Nejvyšší správní soud se podmínkou zrušení rozhodnutí o vězení nezabýval a ani žalované nestanovil žádné závazné pokyny, kterými by se měla při posuzování této skutečnosti řídit. To, že v odůvodnění napadeného rozhodnutí je uvedena doba věznění od 28. 6. 1949 do 26. 9. 1949, nemá na posouzení věci s ohledem na důvod zamítnutí žádosti stěžovatele žádný vliv. Soud zamítl žalobu jako nedůvodnou.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek vázán rozsahem a důvody kasační stížnosti (§ 109 odst. 2, 3 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, dále jen „s. ř. s.“), a shledal kasační stížnost nedůvodnou. Uplatněný důvod je nutno podřadit

pod § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s., jenž může být namítán, pokud soud posoudí určitou právní otázku nesprávně. Onou nesprávností může být aplikace právní normy, která na správně zjištěný skutkový stav nedopadá anebo aplikace normy sice správné, jejíž výklad však nemůže Nejvyšší správní soud z hledisek nároku na interpretaci norem jím zastávaných, přijmout. Nejvyšší správní soud posuzuje věc na principech založených s. ř. s. jako soud kasační, nemůže tedy svým výkladem nahrazovat posouzení otázek, které nebyly předmětem ani správního rozhodnutí ani pozornosti městského soudu. Proto se přezkum může pohybovat pouze v mezích napadeného správního aktu a právního názoru zaujatého městským soudem. Právní názor městského soudu sice může ve svém rozhodnutí do určité míry korigovat, avšak jen za situace, kdy by se tato korekce nedotkla samého výroku rozhodnutí.

V projednávané věci se vznik nároku posuzuje z hlediska naplnění podmínek ust. § 2 zákona, který v odst. 1 stanoví, že se zákon dále vztahuje na občany České republiky, kteří byli vězněni mezi 25. únorem 1948 a 1. lednem 1990, a u kterých bylo rozhodnutí o jejich věznění zcela nebo částečně zrušeno podle zákona č. 119/1990 Sb., o soudní rehabilitaci, ve znění pozdějších předpisů nebo podle zákona č. 198/1993 Sb., o protiprávnosti komunistického režimu a o odporu proti němu. Ust. § 4 odst. 1 pak oprávněné osobě ukládá předložit mimo jiné rozhodnutí o úplném či částečném zrušení rozhodnutí o věznění.

Předmětem rozhodnutí žalované bylo posouzení, zda usnesení Městského prokurátora v Brně shora citované je rozhodnutím o úplném či částečném zrušení rozhodnutí o věznění stěžovatele a tudíž, zda je stěžovatel osobou oprávněnou ve smyslu ust. § 2 odst. 1 zákona, mající nárok na poskytnutí jednorázové peněžní částky.

V projednávané věci je z hlediska rozhodovacích důvodů zásadní otázka, zda za vykonanou vazbu, která neskončila odsuzujícím a v rehabilitačním řízení zrušeným rozsudkem, lze přiznat nárok na jednorázovou částku podle zákona č. 261/2001 Sb. Uvedenou otázku Nejvyšší správní soud již řešil a ve své ustálené judikatuře uvedl, že za vykonanou vazbu, která neskončila odsuzujícím a v rehabilitačním řízení zrušeným rozsudkem, nelze přiznat nárok na jednorázovou částku podle zákona č. 261/2001 Sb. (srov. kupř. rozsudek sp. zn. 5 A 554/2002) a nic na tom nemění to, že žadatel byl přímo z vazby umístěn do tábora nucených prací. Obdobně judikoval Nejvyšší správní soud ve svém rozsudku ze dne 10. 7. 2003, č. j. 5 A 547/2002 – 17, kde dospěl k závěru, že právo na poskytnutí jednorázové peněžní částky podle § 3 zákona č. 261/2001 Sb. nemá ten, kdo byl ve vazbě a později z ní byl propuštěn, aniž by byl odsouzen, protože chybí podmínka jeho pozdější rehabilitace podle zákona č. 119/1990 Sb. nebo podle zákona č. 198/1993 Sb. Nejinak tomu bylo v posuzované věci, neboť stěžovatel byl z výkonu vazby propuštěn, aniž byl odsouzen.

Nejvyšší správní soud se i v tomto případě ztotožňuje se svou ustálenou judikaturou a shledal, že Městský soud v Praze provedl výklad ust. § 2 zákona č. 261/2001 Sb. správně, když dospěl k závěru, že výkon vazby bez následného odsuzujícího rozhodnutí nemůže být odškodněn podle zákona.

Nejvyšší správní soud shledal kasační stížnost nedůvodnou, a proto ji ve smyslu ust. § 110 odst. 1 s. ř. s. zamítl.

O nákladech řízení Nejvyšší správní soud rozhodl za použití § 60 odst. 1, 2 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatel neměl v řízení úspěch, proto právo na náhradu nákladů řízení nemá, žalovaná, která byla procesně úspěšná, takové právo nemá na základě výslovné úpravy obsažené v ust. § 60 odst. 2 s. ř. s.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 26. července 2006

JUDr. Milada Tomková
předsedkyně senátu